

ÅSTORP

Delårsrapport

31 augusti 2023

Åstorps kommun och koncern

Beslutad av:
Kommunfullmäktige 2023-10-30
DNR 2023/328

1 INLEDNING

Enligt redovisningslagstiftningen ska kommuner minst en gång under varje räkenskapsår upprätta en delårsrapport som omfattar verksamheten från årets början. Den ska innehålla en översiktlig redogörelse för utvecklingen av kommunens verksamhet och ekonomiska resultat. Denna delårsrapport har upprättats utifrån kommunens räkenskaper per den 31 augusti 2023 samt en prognos för helårsresultatet.

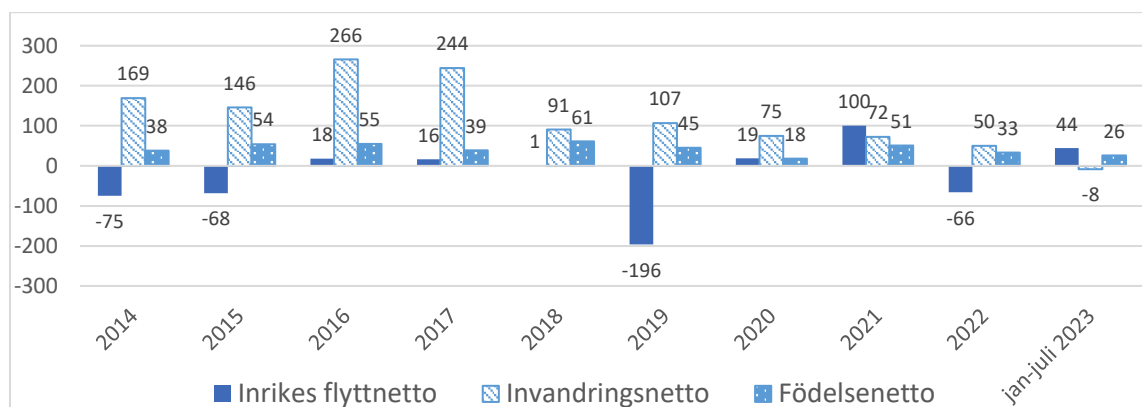
2 FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

2.1 Händelser av väsentlig betydelse

Befolkningstillväxten är av väsentlig betydelse för kommunens utveckling såväl utifrån ett verksamhetsperspektiv som ur ett ekonomiskt perspektiv. Under årets första sju månader ökade folkmängden med totalt 74 personer till 16 415 invånare. Under samma period 2022 ökade befolkningen med 104 personer. Antalet invånare minskade dock under andra halvåret och den 31 december hade befolkningen under året ökat med endast 33 personer.

Under 2023 väntas över 100 nya bostäder bli färdigställda i kommunen, vilket är det största antalet nya bostäder sedan åren 1991-1993. Under delåret har bostadsmarknaden dock bromsat in kraftigt och i kommunen innebär det att efterfrågan på bostäder har dämpats. I förhållande till det stora antalet nya bostäder under året, så väntas inflyttningen under 2023 bli relativt måttlig och lägre än vad som tidigare prognosticerats, vilket beror på den låga efterfrågan på bostadsmarknaden kombinerat med en mycket låg invandring. I diagrammet nedan ser vi de årliga befolkningsförändringarna under åren 2014-2022 samt under de första sju månaderna 2023:

Årlig befolkningsutveckling i Åstorps kommun 2014–2022 samt januari-juli 2023

Notering: Flyttnetto utgörs av inflyttning minus utflyttning, invandringsnetto utgörs av invandring minus utvandring och födelsenetto utgörs av födelsetal minus dödstal. För varje år finns också en justeringspost som avser befolkningsförändringar som inträffade under året, men som inrapporterats efter årsskiftet. Justeringsposten visas inte i diagrammet, men behöver läggas till de övriga befolkningsförändringarna för att summera till den totala folkökningen per år.

En lägre befolkningsökning 2023 än budgeterat påverkar inte årets skatteintäkter då skatteintäkterna för 2023 beräknas utifrån antalet invånare den 1 november 2022. Det som dock är positivt är att arbetsmarknaden i Sverige är fortsatt stark och sysselsättningen har ökat under året. Skatteintäkterna beräknas bli 12,8 mkr högre än budgeterat.

Kommunen har budgeterat för ett ökat antal barn och elever i förskola och skola i enlighet med befolkningsprognosen. Resurser till förskola och skola fördelas utifrån faktiskt antal barn och elever. Då befolkningsökningen blir lägre än väntat blir också ökningen i antalet barn och elever lägre, vilket beräknas ge minskade kostnader med 12,0 mkr jämfört med budget.

2.2 God ekonomisk hushållning

God ekonomisk hushållning nås genom fullmäktiges inriktningsmål och den finansiella styrprincipen, vilket utgör målet med den ekonomiska förvaltningen i enlighet med kommunallagen.

Vision

Kommunens vision anger den övergripande viljeinriktningen för hur Åstorp som kommun och samhälle ska vara. Visionen ska både styra och engagera till utveckling. Det är utifrån visionen som kommunfullmäktiges inriktningsmål tas fram och allt arbete inom kommunkoncernen ska syfta till att förverkliga visionen. Visionen följs upp varje mandatperiod och gäller till år 2030. Visionen lyder enligt följande:

Vision 2030

Åstorp 2030 – Söderåsstaden med mod att pröva nya vägar

Åstorp är porten till Söderåsen med storslagen natur, äventyr och stillhet. Här kan alla leva ett aktivt liv med rörelse och god hälsa. Vi drar nytta av kommunens centrala läge i Öresundsregionen och våra goda kommunikationer. Närheten till det mesta och den goda boendemiljön förenklar vår vardag och höjer livskvalitén. Här gör vi det enkelt för människor och företag att etablera sig och växa.

Vi arbetar för en omställning för ett hållbart samhälle där alla invånare kan leva ett gott liv med låg påverkan på miljö och klimat. Vi står upp för ett jämställt, sammanhållet och välkomnande samhälle, där alla invånare känner trygghet och tillit till varandra.

Utbildning och ett livslångt lärande är nyckeln till att nå ett självständigt liv. I Åstorps kommun får alla unga en bra kunskapsgrund som ger möjlighet att utvecklas efter egen förmåga och potential. Här ser vi styrkan i våra olikheter och har mod att pröva nya vägar.

Uppföljning av kommunfullmäktiges inriktningsmål

Kommunfullmäktiges inriktningsmål är formulerade som långsiktiga strävansmål och ger en övergripande viljeinriktning för kommunens utveckling. Inriktningsmålen är följande:

- **God livskvalitet:** Vi skapar god boendemiljö och livskvalitet genom livets alla skeden, där alla kan känna trygghet och delaktighet
- **Möjlighet att växa:** Vi skapar en skola i framkant och förutsättningar för livslångt lärande, etablering och ett självständigt liv så att människor, föreningar och företag kan växa.
- **Hållbar framtid:** Vi tar betydande steg mot en hållbar framtid för klimatet, människan och naturen.

Den samlade bilden av kommunkoncerns nuläge och utveckling i relation till inriktningsmålen är komplex eftersom målen är omfattande samt för att olika delar av kommunkoncernen har kommit olika långt i arbetet. Analysen och bedömningen av måluppfyllelsen för inriktningsmålen har genomförts i en koncernövergripande samverkan där representanter har medverkat från samtliga förvaltningar och från de kommunala bolagen.

I detta avsnitt redovisas den samlade bedömningen av måluppfyllelsen för respektive inriktningsmål grundat på utvalda nyckeltal, med trender och jämförelser. Därtill redovisas inriktningsmålen koppling till de globala målen från Agenda 2030. På detta sätt ger

uppföljningen av inriktningsmålen även en bild av utvecklingen i relation till målsättningarna i Agenda 2030.

Uppföljningen av inriktningsmålen sammanfattas utifrån följande nivåer för måluppfyllnad:

- *Stark utveckling mot måluppfyllelse alternativt att målet är uppfyllt*
- ◆ *Utveckling inom vissa områden och på väg mot måluppfyllelse*
- *Svag eller ingen utveckling mot måluppfyllelse*

Inriktningsmål - God livskvalitet

Målbeskrivning

God livskvalitet: Vi skapar god boendemiljö och livskvalitet genom livets alla skeden, där alla kan känna trygghet och delaktighet

Inriktningsmålet koppling till kommunens vision och Agenda 2030

Inriktningsmålet *God livskvalitet* kopplar främst an till det sociala hållbarhetsperspektivet i Agenda 2030 och innebär att vi tillsammans skapar ett samhälle där människors grundläggande behov uppfylls. Ett socialt hållbart Åstorps är ett jämställt, sammanhållet och välkomnande samhälle. Här ska alla ha möjlighet att känna trygghet och tillit till varandra och vara delaktiga i samhällets utveckling och kunna leva ett gott och självständigt liv. Vi verkar för social hållbarhet genom att skapa goda boendemiljöer och livskvalitet för kommunens invånare genom livets alla skeden. Åstorps vision anger därtill att alla ska kunna leva ett aktivt liv med rörelse och god hälsa, vilket kopplar an till agendamål tre om hälsa och välbefinnande. I arbetet med inriktningsmålet *God livskvalitet* bidrar vi till uppfyllandet av följande globala mål:

Måluppföljning för inriktningsmål *God livskvalitet*: ◆

Prognosen är att kommunen under 2023 kommer att ha utveckling inom vissa av målets områden och vara på väg mot måluppfyllelse.

När det gäller boendemiljön vet vi från senaste medborgarundersökningen (2022) att de flesta tillfrågade, 89 procent (87 procent 2021), anser att kommunen är en bra plats att bo och leva på. Samtidigt vet vi också att kommunen har en stor trångboddhet inom flerbostadshusen, där 26,9 procent av invånarna bodde trångt år 2022 (26,6 procent 2021), vilket kan jämföras med rikssnittet på 16,6 procent 2022 (16,9 procent 2021). Trångboddheten indikerar delvis en socioekonomisk utsatthet och en brist på större lägenheter med överkomliga hyresnivåer. För att motverka trångboddheten erbjuder Kvidingebyggen olika boendeformer med en pris/kvm-variation om minst 40 procent.

Under delåret 2023 har det inkommit 18 hälsoskyddsärenden med klagomål på boendemiljön i hyresrätt, detta är ovanligt många klagomål och kan jämföras med 20 klagomål under hela 2022. Anledningen till ökningen är inte helt klarlagd, men kan bland annat vara kopplad till att fler arbetar hemifrån och därmed är hemma mer. Inom Kvidingebyggens bostäder har hyresgästernas nöjdhet med sitt boende undersökts och nöjd-kund-index (NKI) ligger 93 procent 2023, vilket är ett mycket bra resultat.

En insats under delåret som syftar till att långsiktigt förbättra boendemiljön för invånarna är

att kommunen nu ställer högre krav på grönytor samt dagvattenhantering i detaljplaner. Ambitionen är att skapa goda förutsättningar för trivsamma utemiljöer samt att förebygga översvämningar vid skyfall.

Invånarnas trygghet är nödvändig för att uppnå en god livskvalitet. I Polisens trygghetsmätning 2022 fick Åstorp ett problemindex på 2,38 och hamnar därmed i gruppen av kommuner inom region Syd med högst problemnivå. I statistiken över anmälda brott ligger kommunen sedan 2013 stabilt över rikssnittet och ungefär i nivå med liknande kommuner grundat på socioekonomi. Tryggheten är alltså en stor utmaning för kommunen och under delåret har bland annat en trygghetsvandring genomförts i Hyllinge, där allmänheten bjöds in. Syftet var att inventera orten utifrån ett trygghetsperspektiv. Trygghetsvandringar är också planerade för Åstorp centralort och Kvidinge. Därtill har bevakningsuppdraget för Avarn fortsatt med fokus på kommunens fritidsgårdar. Resultaten är positiva, då obehöriga personer har avlägsnats från fritidsgårdarna och miljön där har blivit lugnare och tryggare. Även samarbetet mellan Avarn och fältsekreterarna har varit gynnsamt. För att öka känslan av trygghet har Kvidingebyggen förbättrat utemiljön kring sina bostäder exempelvis på Ormastorpsgatan och Norra Järnvägsgatan.

Inom socialförvaltningens verksamheter möter kommunen många invånare i behov av stöd, service, vård och omsorg. I dessa möten har kommunen ett uppdrag att ge invånarna de bästa förutsättningarna för en god livskvalitet. Under delåret har socialförvaltningen förbättrat brukarnas möjligheter till inflytande och delaktighet, exempelvis genom fast omsorgskontakt och brukardialoger. För att skapa förutsättningar för ökad självständighet och delaktighet har en översyn gjorts av möjligheterna till matlagning i egna kök på gruppboendena inom LSS. En utmaning som kommunen har är att förbättra kvaliteten framför allt inom hemvården, där brukarnas nöjdhet har försämrats tydligt sedan 2017. Det har vidtagits flera åtgärder för att öka kvaliteten och nöjdheten inom hemvården. Exempelvis har den geografiska indelningen av hemvårdsområden ändrats från två till tre områden, där en av de tänkta effekterna är att personalkontinuiteten ska öka.

Inriktningsmål - Möjlighet att växa

Målbeskrivning

Möjlighet att växa: Vi skapar en skola i framkant och förutsättningar för livslångt lärande, etablering och ett självständigt liv så att människor, föreningar och företag kan växa.

Inriktningsmålet koppling till kommunens vision och Agenda 2030

Inriktningsmålet *Möjlighet att växa* kopplar an till både det sociala och ekonomiska hållbarhetsperspektivet i Agenda 2030. Den ekonomiska hållbarheten handlar om att skapa en ekonomisk utveckling som är hållbar över tid, genom att långsiktigt hushålla med mänskliga och materiella resurser. I ett ekonomisk och socialt hållbart Åstorp finns en hållbar tillväxt och goda förutsättningar för människor, föreningar och företag att etablera sig och växa. Genom att skapa en skola i framkant och främja ett livslångt lärande ska alla få möjlighet att nå ett självständigt liv. I Åstorps kommun ska alla unga få en bra kunskapsgrund som ger möjlighet att utvecklas efter egen förmåga och potential. Här ser vi styrkan i våra olikheter och har mod att pröva nya vägar. I arbetet med inriktningsmålet *Möjlighet att växa* bidrar vi till uppfyllandet av följande globala mål:

Måluppföljning för *Möjlighet att växa*:

Prognosen är att kommunen under 2023 kommer att ha utveckling inom vissa av målets områden och vara på väg mot måluppfyllelse. Överlag ser vi förbättringar inom inriktningsmålets område under delåret 2023.

Enligt målet ska kommunen ha en skola i framkant. Under 2023 blev 81,3 procent av eleverna i årskurs 9 behöriga till gymnasiet (yrkesprogram), vilket är en förbättring sedan förra årets resultat på 79 procent. I Åstorp ligger andelen behöriga stabilt högre än i liknande kommuner utifrån socioekonomisk befolkningssammansättning, men lägre än riksgenomsnittet de tre senaste åren (2021–2023). Barnens och elevernas språk- och läsförmåga är avgörande för skolresultaten i allmänhet. När vi tittar på resultaten i årskurs 3 på nationella provet i svenska/svenska som andraspråk ser vi att andelen som klarar provet har minskat varje år från 2017 till 2022, från en nivå över rikssnitt 2017 (Åstorp: 79 procent, riket: 76 procent) till under rikssnittet 2022 (Åstorp: 65 procent, riket: 70 procent). De preliminära resultaten för 2023 visar på ytterligare försämringar på provdelen i svenska och att andelen godkända blir färre än 60 procent. Utvecklingen gällande elevernas språkkunskaper är mycket oroande och behöver prioriteras för att Åstorp ska få en skola i framkant. Under delåret har bildningsförvaltningen arbetat med kompetensutveckling av all personal i språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt, med effekten att pedagogerna arbetar mer medvetet kring språkutvecklande och att fler elever nu deltar i samtal och ställer frågor. En annan insats under delåret för att främja läsande för alla invånare är projektet "Hela Åstorp läser", där det bland annat har placerats ut böcker att låna på flera olika platser i kommunen.

För att få fler invånare att komma i självförsörjning och uppnå ett självständigt liv, har kommunen bland annat arbetat med satsningen *Framtidslyftet*, där de invånare som söker ekonomiskt bistånd direkt efter inkommen ansökan får en kallelse till arbetsmarknadsenheten för att snabbt få stöd i att komma i arbete eller studier. När individerna har börjat få ekonomiskt bistånd går de över till Öka takten-projektet. Resultaten har varit goda och en effekt har varit att en del individer som inte är villiga att få stöd med att komma i arbete har dragit tillbaka sin ansökan om ekonomiskt bistånd. Antalet vuxna invånare som får ekonomiskt bistånd har minskat från 235 personer i juli 2022 till 208 personer i juli 2023. När man ser till hur stor andel av den vuxna befolkningen som i juli 2023 fick ekonomiskt bistånd så är det 1,3 procent i Åstorp, 1,1 procent i riket och 1,4 procent i liknande kommuner baserat på socioekonomi. Även långtidsarbetslösheten har minskat. Andelen av de arbetslösa som varit arbetslösa i mer än 12 månader minskade från 47,8 procent i juli 2022 till 39,3 procent i juli 2023. I personer räknat är det 52 färre som är långtidsarbetslösa, vilket är en mycket stor förbättring. När det gäller ungdomsarbetslösheten (18-24 år) så ligger den högt i Åstorp, men trots allt har den sjunkit markant från en topp i oktober 2022 på 16,2 procent till 12,8 procent i augusti 2023. Ungdomsarbetslösheten i Skåne låg på 10,3 procent i augusti 2023, vilket är i princip en oförändrad nivå jämfört med ett år tillbaka. Trots stora utmaningar med att få fler i självförsörjning har kommunen sammantaget haft en god utveckling på området under delåret.

Möjligheten för företag att växa i kommunen har förbättrats. I den senaste Insikts-mätningen (2022) av företagens helhetsbedömning av servicen i myndighetsutövning fick Åstorp ett NKI på 84 (2021: 86), vilket var den 10:e högsta placeringen bland samtliga kommuner. I 2023 års enkätundersökning *Lokalt företagsklimat* fick Åstorp ett sammanfattande omdöme från de svarande företagen på 4,02 vilket är en stor förbättring jämfört med förra året (3,51) och även bättre resultat än rikssnittet på 3,46. Kommunen har förbättrat resultaten tre år i rad, vilket tyder på en stabilt positiv utveckling och de senaste resultaten indikerar att kommunen har ett gynnsamt företagsklimat.

Kommunens föreningsliv har fått bättre förutsättningar att växa till följd av att kommunen nu

har fler och större idrottshallar att erbjuda, framför allt efter att Arena Åstorps och Tingdalshallen stod färdiga. Under delåret har föreningsdialoger hållits där föreningarna fått möjlighet att träffa ledande politiker. Därtill har fritidsbanken kommit igång bra under delåret och intresset för att låna fritidsmateriel har varit stort. Kommunen har även genomfört projektet *Aktivitet förebygger* där barn i årskurs 4 på Rågenskolan och Haganässkolan har fått prova på olika fritidsaktiviteter. Från levnadsvaneundersökningarna har vi sett att andelen unga som under vårterminen 2023 var med i någon förening, klubb eller organisation ökat till 71 procent i årskurs 6 och minskat till 57 procent i årskurs 9 (2022 års snitt för åk. 6 var 62 procent och 63 procent för åk. 9).

Inriktningsmål - Hållbar framtid

Målbeskrivning

Hållbar framtid: Vi tar betydande steg mot en hållbar framtid för klimatet, människan och naturen.

Inriktningsmålets koppling till kommunens vision och Agenda 2030

Inriktningsmålet *Hållbar framtid* kopplar an till det miljömässiga hållbarhetsperspektivet i Agenda 2030. Åstorps Vision 2030 slår fast den inriktningen med att vi arbetar för en omställning till ett hållbart samhälle där alla invånare kan leva ett gott liv med låg påverkan på miljö och klimat. Ambitionsnivån i denna omställning klargörs i inriktningsmålet till att vi ska ta betydande steg mot en hållbar framtid för klimatet, människan och naturen. I arbetet med inriktningsmålet bidrar vi till uppfyllandet av följande globala mål:

Inriktningsmålet *Hållbar framtid* är nedbrutet till tre delmål, som utgör kommunens miljö- och klimatmål och korresponderar mot inriktningsmålets nyckelord *klimatet, människan och naturen*. Miljö- och klimatmålen är följande:

Klimatet: Vi minskar kommunens miljö- och klimatpåverkan och anpassar kommunen för att kunna möta effekterna av klimatförändringarna på ett motståndskraftigt sätt.

Människan: Vi skapar långsiktigt hälsosamma och hållbara livsmiljöer för kommunens invånare.

Naturen: Vi främjar ett hållbart nyttjande av ekosystemet och skyddar kommunens naturvärden, för att få en livskraftig natur med hög biologisk mångfald.

Miljö- och klimatmålen följs upp som en del av uppföljningen av inriktningsmålet *Hållbar framtid*. Genom att uppnå miljö- och klimatmålen uppnår vi inriktningsmålet.

Måluppföljning för inriktningsmålet *Hållbar framtid*: ■

Prognosen är att kommunen under 2023 kommer att ha en svag utveckling mot måluppfyllelse för inriktningsmålet *Hållbar framtid*.

Måluppföljning för delmål *Klimatet*: ■

För delmålet om klimatet prognosticeras en svag utveckling mot måluppfyllelse under 2023. Sammantaget bedöms kommunen inte ha tagit några större steg mot att minska sin miljö- och klimatpåverkan under delåret. Utgångsläget gällande klimatarbetet avspeglas i

kommunrankingen *Sveriges miljöbästa kommun* (Aktuellt hållbarhet) där Åstorp fick placeringen 162 i 2022 års undersökningen (2021: plats 164). I 2023 års kommunranking från Svenska miljöinstitutet (IVL) om klimatanpassning fick Åstorp plats 142 (2021: plats 138). Därtill har kommunorganisationen en mycket låg andel fossiloberoende fordon, 17,5 procent, jämfört med rikssnittet på 60,8 procent. Under delåret har kommunen blivit Kranmärkt, vilket är en nationell hållbarhetsmärkning som innebär att kommunens verksamheter undviker att använda förpackat vatten. Kvidingebyggen har utökat så att det finns miljöhus med full sortering på alla sina fastigheter. Därtill har bolaget installerat solceller på sina fastigheter vid Södra järnvägsgatan och Almen samt markslingor till Hyllinge förskola. Gällande klimatanpassning har samhällsbyggnadsförvaltningen arbetat vidare med åtgärdsplan utifrån förvaltningens klimatanpassningsplan. En klimatanpassningsåtgärd är att det nu ställs högre krav på dagvattenhantering vid bygglov och i detaljplaner.

Måluppföljning för delmål *Människan*: ◆

För delmålet om hållbarhet för människan prognosticeras en utveckling inom vissa områden och att vi är på väg mot måluppfyllelse under 2023. Inom detta målområde har kommunen ett bättre utgångsläge, exempelvis med en god luftkvalitet och direkt närhet till friluftsområden med höga naturvärden. Kommunen har även en god avfallshantering, med plats 47 i 2022 års ranking av *Bästa avfallskommunen* (2021: plats 13). Kopplat till målet har kommunens hälsoskyddstillsyn under delåret börjat ställa högre krav på skuggade ytor på skolrastgårdar, för att minska barnens exponering för direkt solljus och UV-strålning. Arbetet med att minska matsvinnet inom skolor och förskolor har intensifierats under delåret. Därtill är en cykelplan samt en avfallsplan under framtagande.

Måluppföljning för delmål *Naturen*: ■

För delmålet om naturen prognosticeras en svag utveckling mot måluppfyllelse under 2023. Det som främst gör att kommunen bedöms ha svag utveckling inom detta delmål är att det fortsatt är 0 procent av vattendragen som har god ekologisk status, vilket kan jämföras med rikssnittet på 34,4 procent (2021). Miljökontoret ställer höga reningskrav för enskilda avlopp och har en löpande dialog med lantbrukarna om gödsling nära vattendrag, trots detta ser vi inte tillräckliga effekter. Under delåret har restaureringen av två våtmarker, Såna och Maglaby kärr (placerad i Bjuvs kommun), fortsatt med gott resultat än så länge. När våtmarkerna väl är återställda bedöms de bidra både till att binda och lagra koldioxid, förbättra grundvattentäkterna samt rena vatten och jämna ut vattenflöden.

Uppföljning av de tre finansiella målen

Kommunens ekonomiska resultat ska uppgå till minst 2 procent av skatter, bidrag och kommunalekonomisk utjämning över en rullande femårsperiod. Kommunen budgeterade med ett nollresultat för 2023. Anledningen till detta var att kommunen på grund av en hög inflation möter stora kostnadsökningar framför allt för pensioner under åren 2023 och 2024. Då inflationen förväntas nå ner till inflationsmålet på 2 procent under 2024 kommer det ekonomiska läget att förbättras från 2025 och framåt. Vidare har kommunen redovisat större överskott under flera år. Prognosen för 2023 är ett överskott på 7,8 mkr vilket motsvarar 0,7 procent av skatteintäkter, bidrag och kommunalekonomisk utjämning. Genomsnittet per år de senaste fem åren uppgår till 4,7 procent.

Kommunkoncernens soliditet ska vara stark. Koncernens soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser var den 31 december 2022 32 procent. Den är i nivå med genomsnittet för Skånes kommuner och bedöms som god. Med ett lägre ekonomiskt resultat jämfört med de föregående åren och ökade lån inom de kommunala bolagen förväntas soliditeten bli något lägre per den 31 december 2023. Den bedöms även vid utgången av året vara stark.

Självfinansieringsgraden av investeringar ska över en rullande 10-årsperiod uppgå till minst

60 procent. Självfinansieringsgraden har under de senaste åren legat väl över målvärdet. Bedömningen är att det långsiktiga målet kommer att vara uppfyllt även vid 2023 års slut.

Ekonomisk helårsprognos för driften

Prognos för den skattefinansierade verksamheten

Helårsprognosen för kommunkoncernen 2023 är ett överskott om 12,5 mkr och kommunen står för den större delen av överskottet (7,8 mkr). Då kommunen budgeterat med ett nollresultat blir det prognostiserade resultatet därmed 7,8 mkr högre jämfört med budget.

Nämndernas sammanlagda budgetavvikelser i prognosen för helåret 2023 uppgår till -12,4 mkr medan finansförvaltningen redovisar ett överskott om 20,2 mkr. Avvikelserna för nämnderna redovisas nedan:

- Den största avvikelsen redovisas för **bildningsnämnden** om -11,7 mkr vilket framför allt beror på högre personalkostnader än budgeterat inom grundskolan. Underskottet på 9,2 mkr kan delvis förklaras av ett ökat antal elever i behov av särskilt stöd. Verksamheterna har tagit fram handlingsplaner för att komma till rätta med de höga kostnaderna och nå balans i ekonomin men åtgärder har inte genomförts i tillräcklig utsträckning.

Den anpassade grundskolan är anslagsfinansierad. Då antalet elever i verksamheten har minskat har bemanningen minskats i motsvarande utsträckning. Ett överskott om 2,8 mkr prognostiseras då personalkostnaderna blir lägre än budgeterat. Inom förskoleverksamheten redovisas en prognos på -2,2 mkr beroende på att anpassningar inte gjorts när barnantalet minskat. Förskolor med en avdelning har svårt att hålla budgeten. Nämndens beslut om busskort till alla ungdomar i gymnasieåldern även om de inte går i gymnasieskolan ger ökade kostnader på 2,0 mkr.

- **Socialnämndens** helårsprognos är ett överskott på 1,0 mkr. För individ- och familjeomsorgen prognostiseras ett överskott på 7,0 mkr. Resultatet beror till stor del på minskade kostnader för ekonomiskt bistånd då fler personer lyckats nå självförsörjning. En stark arbetsmarknad och ett intensivt arbete tillsammans med arbetsmarknadsenheten inom *Öka takten* och *Framtidsluft* är förklaringen till resultatet. Överskottet beror också på det fokuserade arbetet med att ställa om till interna resurser och arbete på hemmaplan och genom detta undvika placeringar och externa kostnader på såväl barn- som vuxensidan.

Vård och omsorg prognostiserar ett underskott på 3,6 mkr. Underskottet beror framför allt på högre personalkostnader än budgeterat inom hemvården. Det finns ett stort antal långtids- och korttidssjuka och arbetet med planering av resurser och beviljade insatser har ännu inte fått önskad effekt.

Årsprognosen för stöd och trygghet är ett underskott på 2,2 mkr vilket beror på högre kostnader för personal inom gruppboheter (LSS).

- **Kultur- och fritidsnämnden** redovisar en prognos på -1,6 mkr framför allt beroende på ökade driftskostnader för idrotts- och fritidsanläggningar. Årsprognosen för **Bygg- och miljönämnden** är ett underskott på 1,1 mkr vilket beror på högre personal- och lokalkostnader och lägre intäkter än budgeterat. **Räddningsnämnden** redovisar ett underskott på totalt 2,6 mkr. Åstorps kommuns andel av underskottet är 1,0 mkr. Underskottet beror främst på ökade kostnader för pensioner och högre kapitalkostnader

efter en hög investeringsnivå 2022. **Kommunstyrelsen** redovisar i årsprognosen ett överskott på 1,5 mkr vilket framför allt beror på lägre kostnader för lokalanpassningar än budgeterat och högre intäkter från Migrationsverket för flyktingar från Ukraina.

För finansförvaltningen prognostiseras en positiv avvikelse på 20,2 mkr vilket förklaras av nedanstående poster:

- Sveriges kommuner och regioners (SKR) prognos från augusti visar på högre skatteintäkter om 12,8 mkr än budgeterat vilket beror på den oväntat starka arbetsmarknaden. Slutskatteavräkningarna för 2022 och 2023 blir högre än tidigare förväntats.
- KPA har i augusti sammanställt en uppdaterad prognos för kommunens pensionskostnader. Kostnaderna beräknas uppgå till 102,8 mkr under 2023 vilket är 10,6 mkr högre än budgeterat.
- Prognosen för ofördelade medel är ett överskott på 19,5 mkr. Då befolkningen ökar i mindre utsträckning än förväntat blir antalet barn och elever färre än budgeterat. Detta beräknas ge ett överskott på 12,0 mkr vid årets slut. Statsbidrag från Migrationsverket som mottagits tidigare om 4,2 mkr som inte har någon direkt koppling till kostnader under året bidrar till överskottet på finansförvaltningen. Lägre investeringar än budgeterat beräknas ge ett överskott för kapitalkostnader på 1,8 mkr för året. Kommunen har budgeterat för ökade energikostnader för lokalerna med 8,0 mkr. Det är osäkert hur kostnaderna kommer att utvecklas under året men prognosen är att elkostnaderna blir 1,5 mkr lägre än budgeterat.
- Finansnettot förväntas redovisa ett underskott om -1,5 mkr jämfört med budget. Det beror ränteuppräknings av avsättningen för gångbron över järnvägen och på ökade räntekostnader.

Prognos för den avgiftsfinansierade verksamheten

Prognosen för vatten och avloppsverksamheten är ett underskott på 9,8 mkr. Ett underskott är budgeterat med 3,5 mkr vilket ger ett resultat på -6,3 mkr jämfört med budget. Underskottet beror på högre kostnader för räntor, avskrivningar och fördelad administration.

Prognos för de helägda kommunala bolagen

De helägda kommunala bolagen beräknas redovisa ett resultat på 3,8 mkr vilket är 0,4 mkr högre än budgeterat.

Investeringsprognos

Investeringarna inom den skattefinansierade verksamheten beräknas uppgå till 94,1 mkr under 2023. Det är 25,0 mkr lägre än budgeterat. Förseningar i exploateringsområden förklarar 15,9 mkr av avvikelsen. Exempelvis försenas utbyggnad av Skönback beroende på planändring för förskola. I övrigt beräknas kommunstyrelsen och bildningsnämnden genomföra mindre investeringar än budgeterat.

Investeringarna inom den avgiftsfinansierade verksamheten (vatten och avlopp) prognostiseras till 54,3 mkr vilket är 17,1 mkr lägre än budgeterat. Senareläggning av utbyggnad av exploateringsområden och förseningar i projekt inom NSVA (Nordvästra

Skånes vatten och avlopp) förklarar avvikelserna.

Det helägda bolaget Björnekulla Fastighets AB har en investeringsbudget på 253 mkr. Prognosen är att investeringarna kommer att genomföras som planerat. Den största investeringen under året avser Bjärshögsskolan på 159 mkr.

2.3 Balanskravsresultat

Balanskravsutredning

BALANSKRAVSUTREDNING	Prognos 2023	2022	2021
Årets resultat enligt resultaträkningen	7,8	78,0	78,0
- Samtliga realisationsvinster	0,0	-5,9	-0,4
+ Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	0,0	0,0	0,0
+ Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	0,0	0,0	0,0
+/- Orealiserade vinster och förluster i värdepapper.	0,2	0,5	0,4
+/- Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper.	0,0	0,0	0,0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	8,0	70,9	78,0
- Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	0,0	-49,8	0,0
+ Användning av medel från resultatutjämningsreserv	0,0	0,0	0,0
Årets balanskravsresultat	8,0	21,1	78,0

Balanskravet är kommunallagens regelverk för krav på ekonomisk balans för kommuner och regioner. Ekonomisk balans handlar om att styra ekonomin både i ett kortare och i ett längre tidsperspektiv. Om kostnaderna i ett längre perspektiv överstiger intäkterna innebär det att kommande generationer får betala för denna överkonsumtion. Normalt sett ska ekonomin visa på ett positivt resultat på en nivå som gör att förmögenheten inte urholkas av inflation eller av för låg självfinansieringsgrad av investeringar. Balanskravet innebär att underskott som uppkommit under enskilt räkenskapsår ska återställas inom de tre påföljande åren. Åstorps kommun har redovisat överskott i flera år och det finns inget underskott att återställa. Kommunen avsatte i bokslutet för 2022 49,8 mkr till resultatutjämningsreserv som kan tas i anspråk om ett underskott skulle redovisas vid årets slut.

2.4 Förväntad utveckling

Under 2023 ser vi en fortsatt hög inflation och höjda räntor som drabbar svenska hushåll och leder till ett kraftigt minskat bostadsbyggande. Inbromsningen på bostadsmarknaden märks även i Åstorps kommun, där efterfrågan på framför allt ägande- och bostadsrätter har dämpats samt att flera planerade byggprojekt har pausats, dragits tillbaka eller skjutits fram. Detta väntas få en dämpande effekt på befolkningstillväxten de närmaste åren eftersom en stor del av inflyttningen till kommunen är kopplad till att nya bostäder kan erbjudas.

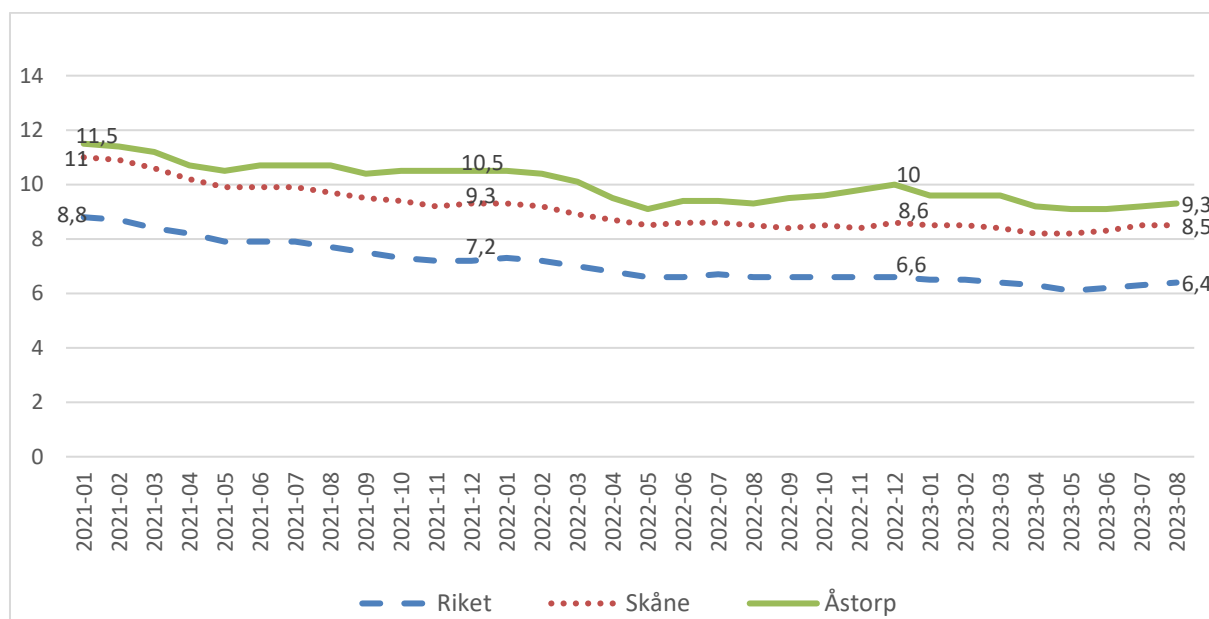
Den höga inflationen påverkar kommunen på flera sätt. En hög inflation och ett nytt pensionsavtal har bidragit till att kommunens pensionskostnader har fördubblats mellan 2022 och 2023. Då inflationen är hög även under 2023 kommer pensionskostnaderna att öka ytterligare 2024. Inflationen (KPIF) prognosticeras av Konjunkturinstitutet (KI) till 6,1 procent under 2023 och 1,8 procent under 2024, vilket hamnar under Riksbankens inflationsmål och sannolikt kommer motivera sänkningar av styrräntan under andra halvåret av 2024. Den lägre inflationen gör att pensionskostnaderna kommer att minska under 2025 och 2026.

Sveriges BNP väntas enligt KI minska med ungefär 0,9 procent under 2023 och sen öka med 1,2 procent under 2024. Lågkonjunkturen har än så länge inte slagit igenom på arbetsmarknaden, dock väntas arbetslösheten öka under andra halvåret 2023 och plana ut kring 8,4 procent under 2024 (KI, konjunkturuppdatering aug. 2023).

Arbetslösheten i Åstorps kommun har under delåret minskat fram till och med maj månad och därefter börjat öka i liknande takt som på riksnivå. Som vi ser i diagrammet nedan följer arbetslösheten i Åstorp trenderna för Skåne och riket. Utifrån KI:s prognos att arbetslösheten kommer öka och plana ut kring 8,4 procent på riksnivå, kan vi vänta att arbetslösheten i Åstorp planar ut på en nivå runt 11,3 procent under 2024, eftersom kommunen i genomsnitt har en arbetslöshet på 2,9 procentenheter mer än riket.

En högre arbetslöshet ger sannolikt färre arbetade timmar. Det skulle påverka kommunens skatteintäkter negativt.

Arbetslöshet januari 2021 till augusti 2023 i riket, Skåne och Åstorp

Källa: Arbetsförmedlingen. Avser inskrivna arbetslösa samt arbetslösa i arbetsmarknadsprogram som andel av arbetskraften.

2.5 Personalredovisning

Åstorps kommun ska uppfattas som en attraktiv och konkurrenskraftig arbetsgivare. Det är av största vikt för att kunna rekrytera, utveckla och behålla såväl chefer som medarbetare med rätt kompetens för att kunna leverera god service till kommunens invånare.

Ett tydligt och motiverande ledarskap är viktigt för att skapa den goda arbetsplatsen. Kommunens chefer deltar i olika ledarutvecklingsinsatser för att rustas inom olika områden. Detta sker internt genom ledarforum där vi har arbetat med aktivt medarbetarskap där cheferna har fått tillgång till utbildningsmaterial i en digital portal.

Den 31 augusti 2023 hade Åstorps kommun totalt 1730 anställda inom kollektivavtalet Allmänna Bestämmelser, det är en minskning med 12 medarbetare från föregående år. Då vissa medarbetare innehar mer än en anställning är antalet anställningar något fler än antalet medarbetare. Av dessa hade 1 133 tillsvidareanställning, 114 var visstidsanställda med månadslön och 483 medarbetare var visstidsanställda med timlön.

Personalomsättningen i Åstorp förändrades från 2022 då den var 8,9 procent till 14,5 procent

2023. Inom familjen Helsingborg är personalomsättningen mellan 8,7 procent som lägst och upp till 15 procent som högst.

Siffrorna är på väg nedåt, och även om kommunen ligger bra till i förhållande till de närmsta grannkommunerna behöver detta hållas under uppsikt. Andelen kvinnor och män varierar ytterst lite år från år (80 procent kvinnor och 20 procent män).

Sjukfrånvaron för de första åtta månaderna har minskat från 5,4 procent från 4,7 procent vilket är en skillnad med 0,65 procentenheter jämfört med samma period 2022. För kommunens två stora förvaltningar, bildningsförvaltningen har den minskat och på socialförvaltningen har den ökat. På bildningsförvaltningen har den minskat till 3,9 procent från samma period 2022 då den var 5,1 procent. På socialförvaltningen har den ökat till 7,4 procent från samma period 2022 då den var 6,7 procent.

Arbetet för att skapa bättre förutsättningar för chefer, att arbeta för ökad närvaro, att använda företagshälsovården bättre och hitta fler vägar tillbaka från sjukskrivning fortsätter att ha stort fokus. Som exempel ledarcafé som är en löpande digital workshop som stödjer chefer i deras arbete.

Sjukfrånvaro totalt				
Ålder	Total %	% fr o m dag 60	Kvinnor %	Män %
<=29	5,73%	38,16%	5,93%	4,94%
30-49	2,97%	50,54%	3,40%	1,40%
>=50	6,58%	44,18%	7,27%	3,81%
Totalt	4,70%	45,38%	5,23%	2,69%

3 RÄKENSKAPER

3.1 Resultaträkning

Resultaträkning	Kommunen				Koncernen			
	Utfall 23-08- 31	Utfall 22-08- 31	Prognos 23-12- 31	Budget 23-12- 31	Utfall 23-08- 31	Utfall 22-08- 31	Prognos 23-12- 31	Budget 23-12- 31
(Mkr)								
Verksamhetens intäkter	153,4	143,3	215,5	287,6	187,6	167,2	273,3	365,3
Verksamhetens kostnader	-835,6	-774,4	-1 255,0	-1 326,8	-818,8	-767,8	-1 248,4	-1 339,0
Avskrivningar	-30,3	-26,6	-45,4	-45,0	-54,0	-46,5	-79,6	-82,5
Verksamhetens nettokostnader	-712,5	-657,7	-1 084,9	-1 084,2	-685,1	-647,2	-1 054,7	-1 056,2
Skatteintäkter	472,1	450,1	706,4	690,6	472,1	450,1	706,4	690,6
Generella statsbidrag och utjämning	263,8	257,7	388,4	391,4	263,8	257,7	388,4	391,4
Verksamhetens resultat	23,4	50,2	9,9	-2,2	50,8	60,7	40,1	25,8
Finansiella intäkter	5,6	2,5	8,3	3,2	4,1	1,0	6,6	0,3
Finansiella kostnader	-7,0	-1,5	-10,5	-1,0	-24,7	-2,6	-34,2	-22,7
Resultat efter finansiella poster	21,9	51,2	7,8	0,0	30,2	59,2	12,5	3,4
Extraordinära poster	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat	21,9	51,2	7,8	0,0	30,2	59,2	12,5	3,4

Fotnot: Avvikelsen mellan budget och prognos för verksamhetens intäkter och verksamhetens kostnader beror på att budgetsiffrorna baserades på föregående års delårsprognos för helåret 2022, vilket visade sig vara högre än vad faktiskt utfall blev för 2022. Färre barn och elever än budgeterat har också bidragit till differensen.

3.2 Balansräkning

Balansräkning (Mkr)	Kommunen		Koncernen	
	Utfall 2023-08-31	Utfall 2022-12-31	Utfall 2023-08-31	Utfall 2022-12-31
TILLGÅNGAR	1 233,6	1 208,1	2 204,4	2 015,6
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	847,7	826,1	1 772,1	1 600,4
Immateriella anläggningstillgångar	3,4	4,2	3,4	4,2
Materiella anläggningstillgångar	633,7	611,2	1 749,3	1 583,7
<i>Mark, byggnader och tekniska anläggningar</i>	467,4	483,3	1 274,1	1 304,6
<i>Maskiner och inventarier</i>	62,8	76,3	95,5	110,0
<i>Övriga materiella anläggningstillgångar</i>	103,6	51,6	379,7	169,1
Finansiella anläggningstillgångar	210,5	210,7	19,3	12,5
BIDRAG TILL STATLIG INFRASTRUKTUR	86,5	87,7	86,5	87,7
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR	299,4	294,3	345,9	327,6
Förråd m.m.	35,1	35,1	35,5	35,5
Fordringar	165,9	166,8	179,9	148,6
Kortfristiga placeringar	17,8	17,6	17,8	17,6
Kassa, bank	80,6	74,8	112,6	125,8
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	1 233,6	1 208,1	2 204,4	2 015,6
EGET KAPITAL	704,7	682,7	721,8	692,9
Årets resultat	21,9	76,3	30,2	81,2
Resultatutjämningsreserv	49,8	0,0	49,8	0,0
Övrigt eget kapital	632,9	606,5	641,9	611,7
AVSÄTTNINGAR	115,6	113,0	129,7	121,9
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	17,0	14,5	17,0	14,5
Andra avsättningar	98,6	98,5	112,7	107,3
SKULDER	413,4	412,4	1 352,9	1 200,9
Långfristiga skulder	240,6	244,3	1 131,4	1 007,1
Kortfristiga skulder	172,8	168,2	221,4	193,8
PANTER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER	1 045,9	920,6	1 162,6	1 037,3
Panter och därmed jämförliga säkerheter	0,0	0,0	116,5	116,5
Ansvarsförbindelser	1 045,9	920,6	1 045,9	920,8
<i>Pensionsförpliktelser som inte tagits upp bland skulder eller avsättningar</i>	51,1	51,9	51,1	51,9
<i>Leasing</i>	86,4	88,3	86,4	88,3
<i>Övriga ansvarsförbindelser</i>	908,3	780,4	908,6	780,7
Soliditet exklusive pensioner före 1998	57 %	57 %	33 %	34 %
Soliditet inklusive pensioner före 1998	53 %	52 %	30 %	32 %

3.3 Noter delårsrapport

Not 1. Redovisningsprinciper

Samma redovisningsprinciper och beräkningsmetoder har använts i delårsrapporten som i den senaste årsredovisningen.

Not 2. Säsongsvariationer och cykliska effekter

Vid en normalfördelad uppräknings av pensionskostnaderna så borde Åstorps kommun per 2023-08-31 ha fakturerats 68 mkr, medan endast 57 mkr är bokförda. Det innebär att ungefär 11 mkr kan ses som en cyklisk effekt, då dessa kommer att belasta kommunen innan årsskiftet. Kostnaden för förändring av semesterlöneskulden bokförs enbart per årsskiftet vilket påverkar prognosen men inte utfallet för perioden. Det finns andra kostnader som kommer att öka bokslutsdagen. Utfallet av detta kan bli att delårsresultatet kan skilja sig jämfört med det prognosticerade helårsresultatet.

Not 3. Erhållna men ännu ej intäktsredovisade generella statsbidrag

Samtliga erhållna generella statsbidrag är intäktsredovisade.

Not 4. Jämförelsestörande och extraordinära poster

Det finns inga jämförelsestörande och extraordinära poster.

Not 5. Uppskattningar och bedömningar

Det finns inga tidigare uppskattningar och bedömningar som har en väsentlig påverkan på aktuell perioden.

Not 6. Ansvarsförbindelser

Under räkenskapsåret har nya borgensåtagande tecknats om 128,0 mkr. Vid augusti månads slut har kommunen borgensförbindelser om 892,1 mkr mot koncernbolagen, vilket är en ökning med 124,5 mkr sedan årets början.

3.4 Driftsredovisning

Driftsredovisning styrelse/nämnd

Driftsredovisning (mkr)				
Styrelse/nämnd	Utfall 230831	Prognos 231231	Budget 231231	Prognostiserad budgetavvikelse
Kommunfullmäktige	-0,9	-1,6	-1,7	0,1
Kommunrevisionen	-0,3	-1,0	-1,0	0,0
Överförmyndarnämnden	-1,4	-2,4	-2,8	0,4
Kommunstyrelsen	-64,6	-98,0	-99,5	1,5
Räddningsnämnden	-10,2	-14,1	-13,1	-1,0
Bygg- och miljönämnden	-5,4	-7,9	-6,8	-1,1
Bildningsnämnden	-377,0	-560,4	-548,7	-11,7
Kultur- och fritidsnämnden	-34,7	-52,8	-51,2	-1,6
Socialnämnden	-211,8	-313	-314,0	1,0
Finansförvaltningen	728,2	1 059,0	1 038,8	20,2
Verksamhetens intäkter och kostnader i resultaträkningen	21,9	7,8	0,0	7,8

3.5 Investeringsredovisning

Investeringsredovisning per nämnd

Investeringsredovisning	Resultat		Budget	Prognostiserad budgetavvikelse
	2023-08-31	Prognos 2023-12-31	2023-12-31	2023-12-31
<i>Mkr</i>				
Kommunstyrelsen - övrigt	-2,8	-9,6	-13,4	3,8
Kommunstyrelsen - gata/park	-8,8	-12,8	-13,2	0,4
Exploatering	-10,4	-30,0	-45,9	15,9
Räddningsnämnden	-6,6	-10,5	-10,4	-0,1
Bygg- och miljönämnden	-0,4	-0,9	-1,3	0,4
Bildningsnämnden	-4,3	-12,9	-16,0	3,1
Kultur- och fritidsnämnden	-2,3	-13,6	-14,6	1,0
Socialnämnden	-0,9	-3,8	-4,3	0,5
Summa nämnder, förvaltningar	-36,5	-94,1	-119,1	25,0
VA - avgiftsfinansierad verksamhet	-16,7	-54,3	-71,4	17,1
TOTALT	-53,2	-148,4	-190,5	42,1